

Rekabet Kurumu Başkanlığı,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2004-1-58 (Devralma)  
Karar Sayısı : 04-49/662-166  
Karar Tarihi : 29.7.2004

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Mustafa PARLAK  
Üyeler : A. Ersan GÖKMEN , R. Müfit SONBAY, Murat GENCER,  
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,  
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN

**B. RAPORTÖR** : M. Ömür PAŞAOĞLU, Mert KARAMUSTAFAOĞLU

**C. BİLDİRİMDE BULUNAN** : -Evyap Sabun, Yağ, Gliserin Sanayi ve Ticaret A.Ş.  
Temsilcisi: Av. Altuğ GÜZELDERE  
İnönü Cad. No:29/11 Dilaram Apt. Gümüşsuyu Taksim-  
İstanbul

**D. TARAFLAR** : -Evyap Sabun, Yağ, Gliserin Sanayi ve Ticaret A.Ş.  
Ayazağa Cendere Yolu 10 80670 Levent - İstanbul  
-Unilever N.V.  
Weena 455 Rotterdam HOLLANDA

**E. DOSYA KONUSU:** Unilever N.V.'ye ait GIBBS markasının, taraflar arasında imzalanan "Ticari Marka Satış ve Lisans Sözleşmeleri" çerçevesinde Evyap Sabun, Yağ, Gliserin San. ve Tic. A.Ş.'ye devri işlemine izin verilmesi talebi

**F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 2.6.2004 tarih ve 2901 sayı ile giren bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 22.7.2004, 2004-1-58/Öİ-04-M.Ö.P. sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 23.7.2004 tarih, REK.0.05.00.00/131 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

**G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Unilever N.V.'ye ait GIBBS markasının, Evyap Sabun, Yağ, Gliserin San. ve Tic. A.Ş.'ye devredilmesi işleminin, tarafların ilgili ürün pazarlarında sahip olduğu toplam ciroları yönüyle 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen eşikleri aşması nedeniyle izne tabi bir işlem olduğu;

## 04-11/99-23

- Bildirim konusu devralma işlemi sonucunda, Kanun'un 7. maddesi anlamında bir hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı ve dolayısıyla devralma işlemine izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

## H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

### H.1. Taraflar

#### H.1.1. Evyap Sabun, Yağ, Gliserin Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Evyap)

Devralmaya taraf olan Evyap'ın 2003 yılı cirosu (.....) TL'dir. Evyap'ın sermaye yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1- Evyap'ın Sermaye Yapısı

Sermayedar	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Evyap Holding A.Ş.	49.461.000.000.000	98,21
Ahmet Fikret Evyap	150.000.000.000	0,30
Mehmet Fethi Evyap	150.000.000.000	0,30
Nimet Evyap	150.000.000.000	0,30
Mürüvvet Evyap	150.000.000.000	0,30
Nebahat Evyap	150.000.000.000	0,30
Selime Evyap	150.000.000.000	0,30
TOPLAM	50.361.000.000.000	100

Evyap'ın en büyük hissedarı olan Evyap Holding A.Ş.'nin sermaye yapısı ise Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2- Evyap Holding A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

Sermayedar	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Ahmet Fikret Evyap	34.166.268.000	34,17
Mehmet Fethi Evyap	29.167.016.000	29,17
Nimet Evyap	9.166.679.000	9,17
Mürüvvet Evyap	9.166.679.000	9,17
Nebahat Evyap	9.166.679.000	9,17
Selime Evyap	9.166.679.000	9,17
TOPLAM	100.000.000.000	100

Tablo1'den de anlaşılacağı üzere devralma işleminin tarafı olan Evyap'ın hisselerinin yaklaşık %98'ine ve dolayısıyla kontrolüne Evyap Holding A.Ş. sahiptir. Her iki teşebbüsün kontrolünü ise, Tablo1 ve Tablo 2'de yer alan aynı gerçek kişiler elinde tutmaktadır.

#### H.1.2. Unilever Grubu

Unilever N.V.'nin de içinde yer aldığı Unilever Grubu şirketleri dünya çapında ev ve profesyonel mutfaklarda kullanılmak üzere soslar, karışımlar, içecekler, dondurmalar, yağlar, diğer gıda ürünleri, ev için profesyonel temizlik

malzemeleri ve sabunlar, şampuanlar, diş macunları, diş fırçaları, deodorantlar ve diğer kişisel bakım ürünleri üreten şirketlerden oluşmaktadır.

Unilever Grubu'na ait Türkiye'de iki teşebbüs bulunmaktadır. Bunlar Leverelida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'dir. Bildirim konusu işlem Unilever N.V.'nin malvarlığına dahil olan GIBBS ticari markasının Evyap'a devridir.

#### H.1.2.1. Unilever N.V.

Hollanda'da kurulu olan Unilever N.V.'nin faaliyet alanı teşebbüslerin kısmen veya tamamen devralınması, yönetimi ve finansmanı olup, İngiltere'de kurulu olan Unilever Plc. ile birlikte Unilever Grubu'nda bulunan şirketlerin tamamının kontrolünü doğrudan ve dolaylı olarak elinde bulundurmaktadır. Unilever N.V. halka açık bir şirket olup, hisse senetleri Amsterdam, New York, Frankfurt ve Zürih borsalarında işlem görmektedir.

Unilever N.V.'nin sermayesi;

- imtiyazsız hisseler (toplam 291.503.709 Euro tutarında),
- özel hisseler (toplam 1.089.072 Euro tutarında) ve
- kümülatif imtiyazlı hisselerden (toplam 130.854.115 Euro tutarında) oluşmaktadır.

Unilever N.V.'nin genel kurul toplantılarında;

- 5 Euro değerindeki imtiyazlı hisse sahipleri,
- imtiyazsız hisse sahipleri ve
- New York borsasında işlem gören hisselerin sahipleri

oy kullanabilmektedir.

Ancak özel hisselerine sahip olan N.V. Elma ve United Holdings Limited ile imtiyazlı ve imtiyazsız hisselerine sahip olan diğer grup şirketlerinin genel kurullarda oy hakkı kanunen bulunmamaktadır.

Unilever N.V.'nin sermayesinin büyük bölümü halka arz edilmiştir. Bu nedenle Unilever N.V.'nin çok sayıda sermayedarı bulunmaktadır. Unilever N.V.'nin herhangi bir grup hisse senedinden % 5'den fazlasına sahip olan ortaklarına Tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3- Unilever N.V.'nin Sermaye Yapısı

Hisse Türü	Hisse Sahibi	Hisse Adedi	Hisse Grubu İçindeki Oranı (%)
İmtiyazsız Hisse	Nedemtrust	441.256.531	77
İmtiyazsız Hisse	ING Verzekeringen N.V.	13.361.212	2
İmtiyazsız Hisse	Aegon Levensverzekering	954.004	0,17
%7'lik kâr payı veren kümülatif imtiyazlı hisse	Nedemtrust	9820	33
	ING Verzekeringen N.V.	20.670	71
	Aegon Levensverzekeringen N.V.	4498	17

% 6'lık kâr payı veren kümülatif imtiyazlı hisse	Nedemtrust	6	0
	ING Verzekeringen N.V.	120.092	74
	Aegon Levensverzekeringen N.V.	29.540	18
% 4'lük kâr payı veren kümülatif imtiyazlı hisse	Nedemtrust	23	0
	ING Verzekeringen N.V.	504.440	67
	Aegon Levensverzekeringen N.V.	157.106	20,95
5 Euro'luk imtiyazlı hisseler	ING Verzekeringen N.V.	21.013.355	9

Yukarıda yer verilenler dışında kalan hisseler muhtelif tüzel veya gerçek kişilere ait bulunmaktadır. Tablo 3'den de anlaşılacağı üzere Unilever N.V.'nin en büyük hissedarı olan teşebbüs Nedemtrust'dır. Nedemtrust, halka açık şirketlerin hisse senetlerinin yönetimi ile ilgili işlerle iştigal eden, Hollanda yasalarına göre kurulmuş bir teşebbüstür. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden Nedemtrust'ın kendisine emanet edilen çok sayıda hisseyi kontrol ettiği ve böylece Unilever N.V.'nin kontrolünü elinde bulundurduğu anlaşılmaktadır.

#### H.1.2.2. Leverelida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.

Leverelida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., çamaşır deterjanları, çamaşır suları, sabun gibi ev temizlik ürünleri ile diş macunu, saç bakım ürünleri gibi kişisel bakım ve temizlik ürünleri kategorisinde üretim yapan bir şirket olup, şirketin en büyük hissedarı (%96 ile) hisselerinin tamamı Unilever N.V. tarafından kontrol edilen Mavibel B.V.'dir.

Leverelida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin sermayesi 19.133.824.000.000 TL olup, sermaye yapısına Tablo 4'de yer verilmiştir.

Tablo 4- Leverelida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Hisse Miktarı	Hisse Oranı (%)
Mavibel B.V.	18.391.432.000	18.391.432.000.000	96,12
Unilever Holding A.Ş.	711.541.000	711.541.000.000	3,72
Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	15.385.000	15.385.000.000	0,08
Dosan Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.	80.000	80.000.000	0
Unilever Sanayi ve Ticaret A.Ş.	80.000	80.000.000	0
Hikmet Ataman	15.306.000	15.306.000.000	0,08
TOPLAM	19.133.824.000	19.133.824.000.000	100

#### H.1.2.3. Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş.

Unilever Grubu içinde yer alan Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş., Türkiye'deki Unilever Grubu'na ait gıda ve temizlik ürünlerinin dağıtımını ile iştigal etmektedir.

Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin sermayesi 205.198.000.000 TL olup, sermaye yapısı Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5- Unilever Tüketim Ürünleri Satış, Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

Hissedar	Hisse Sayısı	Hisse Miktarı	Hisse Oranı (%)
Mavibel B.V.	95.416.044	95.416.044.000	46,50
Lipoma B.V.	52.325.490	52.325.490.000	25,50
Unilever N.V.	51.299.500	51.299.500.000	25
Unilever Holding A.Ş.	6.155.940	6.155.940.000	3
Marga B.V.	1.026	1.026.000	0
TOPLAM	205.198.000	205.198.000.000	100

## H.2. İlgili Pazar

### H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu devralma işlemi, Unilever N.V.'nin tescil ettirmiş olduğu GIBBS ticari markasının, Türkiye Cumhuriyeti, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Slovenya, Sırbistan-Karadağ, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Arnavutluk, Romanya, Moldova, Bulgaristan, Rusya, Ukrayna, İran ve Irak'ı kapsayan bölge içinde tıraş bıçakları (kullan at/sistem/elektrikli tıraş makinesi), tıraş kremi, tıraş köpüğü, tıraş sabunu, tıraş fırçası ve kabı, tıraş aksesuarları, tıraş jeli, tıraş kolonyası, tıraş sonrası balsam, tıraş sonrası jel, tıraş sonrası krem, tıraş losyonu (after shave losyon) ve tıraş amaçlı kullanılacak olan diğer her nevi ürün ve malzemelerde kullanılmak üzere Evyap'a devrinden ibarettir. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden bu ürünlerin bazılarının birbirini ikame ettiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle kullanım alanları dikkate alındığında devralma konusu ürünler üç başlık altında gruplandırılmıştır:

- Tıraş öncesi ürünler: tıraş kremleri, köpükleri, sabunları, jelleri.
- Tıraş sırasında kullanılan ürünler: bunlardan elektrikli tıraş makinelerinin elektrik gerektirmesi, pahalı olması, tıraş öncesi herhangi bir ürün gerektirmemesi gibi farklı özellikleri olduğundan bunlar dışındaki, sistem tıraş bıçakları ve tıraş bıçakları bu gruba dahildir.
- Tıraş sonrası ürünler: After shave, kolonya, nemlendirici etkili tıraş kremleri.

Bu çerçevede söz konusu devralma işlemi bakımından ilgili ürün pazarı "tıraş öncesi ürünler pazarı", "tıraş sırasında kullanılan ürünler pazarı" ve "tıraş sonrası ürünler pazarı" olarak belirlenmiştir.

### H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Bildirim konusu işlem sonrasında GIBBS markasının ülke genelinde faaliyet gösteren Evyap'a devredilecek olması nedeni ile, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

### H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirim konusu işlem, Unilever N.V.'nin malvarlığına dahil olan GIBBS markasının tıraş ürünleri pazarında Evyap'a devredilmesini kapsamaktadır. Söz konusu devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" şeklindeki 2(b) maddesi kapsamında bir devralma işlemidir.

Söz konusu devralma işlemi taraflarının ciroları aşağıdaki gibidir.

- Evyap'ın 2003 yılı cirosu: 300.041.544.000.000 TL
- Unilever Grubu'nun Türkiye cirosu ise 1.651.069.899.009.596 TL'dir.

Tarafların toplam cirolarının 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen 25 trilyonTL'lik ciro eşiğini aşması nedeniyle söz konusu devralma izne tabi bir işlemdir.

Tarafların ve rakip teşebbüslerin pazar paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

Tablo-6 Tıraş Öncesi Ürünler Pazarı'nın Yapısı

Firma Adı	Pazar Payı (%)
Evyap	(...)
Gillette	(...)
Beiersdorf	(...)
Diğer	(...)
Toplam	100

Tablo-7 Tıraş Bıçakları Pazarı'nın Yapısı

Firma Adı	Pazar Payı (%)
Gillette	(...)
Azmüsebat	(...)
Wilkinson Sword	(...)
Astor	(...)
Toplam	100

Tablo-8 Sistem Tıraş Bıçakları Pazarı'nın Yapısı

Firma Adı	Pazar Payı (%)
Gillette	(...)
Azmüsebat	(...)
Wilkinson Sword	(...)
Astor	(...)
Toplam	100

Tıraş sonrası ürünlerin, toplam tıraş ürünleri pazarı içindeki payı %18,1'dir. Tıraş sonrası ürünler pazarı aşağıdaki ürün gruplarından oluşmaktadır:

- Eau de Toilet
- Shaving
- After Shave
- Jel ve Balsam

Tıraş sonrası ürünler pazarının yapısına Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo-9 Tıraş Sonrası Ürünler Pazarı'nın Yapısı

Ürün Grubu/Teşebbüs Adı	Toplam Tıraş Ürünleri Pazarı İçindeki Oranı (%)
<i>After Shave Losyonlar</i>	(...)
Gillette	(...)
Henkel	(...)
EBC	(...)
Diğer	(...)
<i>Eau De Toilet</i>	(...)
Hunca	(...)
Aromel	(...)
Coty	(...)
Elide	(...)
Diğer	(...)
<i>Jel ve Balsam</i>	(...)
EBC	(...)
<i>Evyap</i>	(...)
Gillette	(...)
<i>Shaving</i>	(...)
Evyap	(...)
Diğer	(...)

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden devralma işleminin taraflarından Evyap'ın tıraş öncesi ürünler pazarında %(...) pazar payı bulunmasına rağmen, Unilever Grubu'nun gerek GIBBS markası gerekse başka bir marka altında tıraş ürünleri konusunda son üç yıldır Türkiye'de bir faaliyeti bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, son üç yıldır pazarda bulunmayan ve dolayısıyla pazar payı olmayan GIBBS markasının Evyap'a devri işleminin pazarda yoğunlaşmayı artırıcı bir etkisinin söz konusu olmayacağı sonucuna varılmıştır. Ayrıca bildirimde bulunan teşebbüs tarafından, başvuru konusu devralma işlemi ile Evyap'ın, rakibi Gillette Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin tıraş sırasında kullanılan ürünlerdeki lider konumunu sona erdirmeyi ve faaliyette bulunmadığı tıraş bıçakları ürün grubuna girmeyi amaçladığı belirtilerek, devralma işlemi sonucunda son üç yıldır pazarda bulunmayan GIBBS'in ilgili ürün pazarına dönüşü ile ürün çeşitliliğinin artacağı ve tüketicilerin bundan hem fiyatların düşüşü, hem de artan seçenek anlamında fayda göreceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan bilgilerin değerlendirilmesi neticesinde, söz konusu devralma işleminin ilgili pazarlarda rekabet üzerinde herhangi bir olumsuz etkisinin olmayacağı, aksine devralma işlemi ile birlikte pazardaki ürün çeşitliliğinin olumlu yönde etkileneceği sonucuna varılmıştır.

## I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Unilever N.V.'ye ait GIBBS markasının, taraflar arasında imzalanan "Ticari Marka Satış ve Lisans Sözleşmeleri" çerçevesinde Evyap Sabun, Yağ, Gliserin San. ve Tic. A.Ş.'ye devri işleminin tarafların ilgili ürün pazarında sahip olduğu toplam ciroları yönüyle, 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin

Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna; bununla birlikte bu işlemin aynı Kanun’un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına; dolayısıyla bildirim konu devralma işlemine izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 29.7.2004 Gün ve 04-49/662-166 Sayılı Karar'ına  
**KARŞI OY GEREKÇESİ**

Kurul, incelenen işlemin 4054 sayılı Yasa'nın 7.maddesi anlamında hakim durum yaratıp yaratmadığı konusunda bir karara varmadan önce, GIBBS markasının 1-2 yıllık bir aradan sonra traş köpüğü pazarına dönüşünde Evyap Sabun, Yağ, Gliserin Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin ticari markası ARKO ile birlikte pazarda mevcut diğer markalara kaçırdığı müşterinin ne kadarının geri döneceği ve buna bağlı olarak Evyap Grubu markalarının bu pazarda toplam ne oranda pazar payına sahip duruma geleceği konusunda bir inceleme yaptırmalıydı. (Bu yapılmadan pazar payının nereye ulaşacağı ve hakim durumun yaratılması ya da güçlendirilmesi sonucunun doğup doğmayacağını bu karşı oy gerekçesi içinde ileri sürmek mümkün olmamakla birlikte belli bir pay artışının meydana geleceği kesin gibi gözükmektedir.) Ancak böyle bir inceleme yapıldıktan sonra, ulaşılan durumun bir "Hakim Durum" olup olmayacağı ve bunun olası sakıncaları değerlendirilerek marka devri için istenen iznin verilir verilmeyeceği ya da hangi şartlarla verilebileceği karara bağlanabilirdi.

Dolayısıyla Kurul'un eksik incelemeye dayandırdığını düşündüğümden, başlıkta sözü edilen Karar'ına katılmadım.

Murat GENCER  
Kurul Üyesi